

Lejre Kommune Økonomiudvalget	06-02-2019 16:30	Side 1

ØU - Budgetproces 2020-2023

Sagsnr.: 19/2

Resumé:

Med denne sag skal Økonomiudvalget tage stilling til budgetprocessen for budget 2020-2023.

Med det her fremlagte forslag, som bygger på Økonomiudvalgets evaluering af budgetproces 2019-22, sikres gennemskuethed i processen for alle involverede parter. I lighed med de senere år lægger administrationen op til, at processen inddeles i tre faser. Faseinddelingen bidrager til at tydeliggøre roller og opgaver i løbet af processen.

Som noget nyt indebærer forslaget, at budgetseminar 2 primært omhandler konklusionerne på de budgetanalyser, administrationen gennemfører i løbet af foråret.

Rammerne for den kommunale budgetproces er dels en række formelle krav fastlagt af Økonomi- og Indenrigsministeriet, dels eksterne økonomiske vilkår, som påvirker den kommunale økonomi. Inden for disse rammer har kommunerne væsentlige frihedsgrader til at tilrettelægge selve budgetprocessen.

Indstilling:

Direktionen indstiller:

1. at tids- og procesplan for budgetproces 2020-2023 godkendes.

Beslutningskompetence:

Økonomiudvalget.

Beslutning Økonomiudvalget den 06-02-2019:

Indstillingen tiltrådt.

Sagsfremstilling:

Nedenfor beskrives indledningsvist de lovgivningsmæssige krav til den kommunale budgetlægning og eksterne vilkår for budgetlægningen 2020-2023. Herefter uddybes de tre faser, herunder hvilke aktiviteter og leverancer der indgår i faserne.

Den her foreslåede proces svarer stort set til sidste års budgetproces for budget 2019-2022, som der politisk har været positive tilbagemeldinger på (jf. Økonomiudvalget 12. december 2018). Et væsentligt element i processen er, at den er opdelt i tre faser, og at administrationen så vidt muligt færdiggør det administrative arbejde umiddelbart efter sommerferien (fase 1). Formålet er at give mest muligt plads til de politiske drøftelser og dermed få tydeliggjort de politiske visioner og ønsker for budget 2020-2023 uafhængigt af Økonomiaftalens resultat (fase 2).

Som noget nyt foreslås det, at budgetseminar 2 i juni primært omhandler konklusionerne på de budgetanalyser, som administrationen gennemfører i løbet af foråret 2019. Formålet er, at

Lejre Kommune Økonomiudvalget	06-02-2019 16:30	Side 2

der bliver politisk tid og rum til at drøfte de udvalgte temaer, og at konklusionerne i givet fald kan indgå i budgetprocessen.

Lovgivningsmæssige krav til den kommunale budgetlægning

I forbindelse med budgetlægningen er der visse formelle krav til kommunerne. Dette dækker bl.a. et tidskrav om, at senest den 15. september skal Økonomiudvalget have udarbejdet forslag til Kommunalbestyrelsen om det kommende års budget (2020), og forslaget skal ledsages af budgetoverslag for 3 år (2021-2023).

Økonomiudvalgets forslag skal undergives 2 behandlinger i Kommunalbestyrelsen med mindst tre ugers mellemrum. Ved 2. behandling, som skal foretages senest den 15. oktober, vedtages det endelige årsbudget og 3-årige budgetoverslag af Kommunalbestyrelsen. Derudover er der krav om, at budgetåret og de tre budgetoverslagsår skal omfatte samtlige indtægter og udgifter, og at der skal være balance mellem indtægter og udgifter på årsbudgettet og i de flerårige budgetoverslag.

Ud over disse formelle rammer har kommunerne ganske vide rammer for at tilrettelægge budgetprocessen, sådan som den enkelte Kommunalbestyrelse ønsker.

Eksterne vilkår for budget 2020-2023

Lejre Kommunes budgetlægning er – som alle andre kommuners budgetlægning – underlagt en række eksterne vilkår.

For det første har regeringen fortsat stort fokus på, at der kun sker en begrænset vækst i de offentlige serviceudgifter. Dette betyder som udgangspunkt, at Kommunalbestyrelsen vil have vanskeligt ved at igangsætte nye tiltag og initiativer, med mindre finansieringen findes gennem omprioriteringer inden for det nuværende budget. Af samme grund indgår det i Lejre Kommunes økonomiske politik, at der vedvarende skal arbejdes med effektivisering og omstilling for at kunne understøtte kommunens udvikling og faglige strategier på sektorområderne.

For det andet skal budgettet kunne rumme den demografiske udvikling, som Lejre Kommune står over for. Kommunen oplever i disse år en stigende tilflytning, hvilket indebærer, at antallet af børn i 0-5-årsalderen stiger. Frem mod 2023 skønnes en stigning i denne aldersgruppe på knap 8 pct. Samtidig bliver der i samme periode flere af de ældste borgere på +80 år (22 pct.). Udviklingen understreger behovet for omprioriteringer mellem de kommunale serviceområder.

Tre faser i budgetlægningen

Budgetprocessen 2020-2023 strækker sig fra februar til den endelige budgetvedtagelse i oktober 2019.

Kendte problemstillinger og eventuelle budgetændringer vil blive fremlagt løbende i processen, frem for at blive opsamlet til sidst i budgetlægningen.

Administrationen foreslår, at budgetlægningen for 2020-2023 – ligesom sidste års budgetproces – opdeles i 3 faser:

- 1) Budgetforberedelse,
- 2) Budgetforhandlinger
- 3) Budgetudmøntning.

Lejre Kommune Økonomiudvalget	06-02-2019 16:30	Side 3

Faserne er overlappende, men tjener forskellige formål. En samlet proces- og tidsplan fremgår af bilag 1.

1. fase – Administrativ budgetforberedelse

Første fase spænder fra februar til august, og her forbereder administrationen det tekniske budgetgrundlag. Det indebærer, at administrationen bl.a. udarbejder opdateret befolkningsprognose, som ligger til grund for de demografiske fremskrivninger af budgettet, og indarbejder tekniske ændringer som følge af fx ændret lovgivning. Umiddelbart efter sommerferien præsenteres et teknisk budget 2020-2023 samt direktionens oplæg til et budget i balance. I løbet af fase 1 vil administrationen forelægge to foreløbige budgetstatus'er 2020-2023 for Kommunalbestyrelsen.

Aktiviteter og leverancer i 1. fase

- *Befolkningsprognose 2020.* Administrationen udarbejder hvert år en opdateret befolkningsprognose på baggrund af det seneste års befolkningsudvikling samt forventninger til kommunens byggeboligprogram. Befolkningsprogrammet forelægges for Økonomiudvalget i marts med henblik på at kunne indgå som forudsætning for det videre budgetarbejde.
- *Budgetstatus 1 og 2.* Budgetstatus tjener som informationsgrundlag, så Kommunalbestyrelsen løbende kan følge med i, hvilke ændringer af både generel karakter og lokal karakter, der er med til at ændre vilkårene for budgetbalancen (det tekniske budget). Budgetstatus forelægges på budgetseminar 1 og 2 i hhv. april og juni.

2. fase – Politiske budgetforhandlinger

Fra april skydes de politiske budgetforhandlinger i gang. Budgetforhandlingerne indledes med Budgetseminar 1, og budgetprocessen herefter er tilrettelagt, så der er rum til politiske drøftelser og stillingtagen. På budgetseminar 1 har Kommunalbestyrelsen mulighed for at udstikke ønskede pejlemærker for budgetproces 2020-2023, herunder tilkendegive hvad der politisk ønskes fokus på i processen.

Kommunalbestyrelsens medlemmer vil i hele perioden have mulighed for at stille uddybende spørgsmål i forhold til budgettet samt fremsætte ønsker i forhold til udarbejdelse af prioriteringsforslag. Høringsberettigede parter vil ligesom de foregående år have mulighed for at komme med budgetønsker, og der vil ligeledes være en høringsperiode frem mod kommunalbestyrelsens 2. behandling af budgettet.

Der vil i løbet af budgetforhandlingsperioden blive afholdt 3 budgetseminarer. Som noget nyt vil budgetseminar 2 primært omhandle afrapportering fra de budgetanalyser, der er gennemført på udvalgte områder. Med budgetaftalen 2019-2022 blev det besluttet, at der skal gennemføres en analyse af kommunens udgifter til kørsel af borgere samt en analyse af specialundervisningsområdet, hvor formålet er at undersøge, om tilbuddene er de rette i forhold til børnenes behov, og/eller om pengene kan anvendes på andre og bedre måder, herunder også at undersøge om der er den rette balance mellem special- og almentilbuddene og ud fra det princip, at pengene følger opgaven.

Aktiviteter og leverancer i 2. fase

- *Budgetseminar 1 (den 26. april 2019).* Seminaret har til formål at opridse de overordnede økonomiske rammer for kommunen og præsentere aktuelle nøgletal. Derudover præsenteres budgetstatus 1, der giver et første foreløbigt billede af budget

Lejre Kommune Økonomiudvalget	06-02-2019 16:30	Side 4

2020-2023. Budgetseminaret skal skabe grundlaget for opstart af de politiske drøftelser, herunder give mulighed for politisk tilkendegivelse af hvilke fokuspunkter, der ønskes i budgetprocessen for 2020-2023.

- *Budgetseminar 2 (den 27. juni 2019)*. Her fremlægges resultatet af de budgetanalyser, der er gennemført i løbet foråret. Formålet med seminaret er at have tid til mere uddybende politisk drøftelse af udvalgte temaområder. Derudover fremlægges overordnede konklusioner fra Økonomaftalen 2020 mellem staten og kommunerne. De konkrete konsekvenser af aftalen for Lejre Kommune vil det ikke være muligt at gennemgå på budgetseminar 2, da disse ikke ligger endelig fast før starten af juli.
- *Budgetseminar 3 (den 23. august 2019)*. På seminaret præsenteres det endelige tekniske budgetgrundlag 2020-2023 og direktionens forslag til et budget i balance fremlægges. Seminaret har til formål at skabe rum for politiske drøftelser af de økonomiske rammer på baggrund af direktionens oplæg – herunder drøftelse af konkrete beslutninger for 2020-2023. Budgetseminar 3 vil foregå over 2 dage.
- Der vil være enkelte områder, hvor den endelige budgetudmelding først tilgås kommunen efter august (fx fra Movia og Vestsjællands Brandvæsen). Sideløbende med de politiske forhandlinger fortsætter det administrative arbejde derfor med at forberede budget 2020-2023. I forbindelse med Kommunalbestyrelsens 1. og 2. behandling, vil budgetmaterialet ligeledes blive opdateret i henhold til de politiske beslutninger, der træffes.
- *Høringsperiode* hvor høringsberettigede parter har mulighed for at afgive høringssvar i forhold til det udsendte budgetmateriale. Høringsperioden løber fra den 29. august til den 19. september 2019.

3. fase - Budgetudmøntning

Efter budgetvedtagelsen i oktober skal de konkrete beslutninger udmøntes og endelige takstberegninger skal foretages. Såfremt den endelige budgetvedtagelse indebærer, at der sker ændringer i taksterne, vil det endelige takstkatalog blive fremlagt på december-møderækken. I december vil de politiske budgetbemærkninger med beskrivelse af budget 2020-2023 ligeledes blive uddelt til Kommunalbestyrelsens medlemmer.

Aktiviteter og leverancer i 3. fase

- Endeligt takstkatalog 2020, såfremt budgetvedtagelsen har medført ændringer i takstgrundlaget. Det endelige takstkatalog vil da blive forelagt Økonomiudvalget den 26. november 2019.
- Politiske budgetbemærkninger 2020-2023 vil blive omdelt på Kommunalbestyrelsens møde den 17. december 2019.

Administrationens vurdering:

Det er administrationens vurdering, at den foreslåede budgetproces understøtter Kommunalbestyrelsens strategi for udvikling i Lejre Kommune, Vores Sted, og mål for udvikling af kernevefærden.

Handicappolitik:

Ingen bemærkninger.

Lejre Kommune Økonomiudvalget	06-02-2019 16:30	Side 5

Økonomi og finansiering:

Ingen bemærkninger.